

בית המשפט העליון

רע"פ 43014-10-25

לפני: כבוד השופט חאלד כבוב

המבקש: אופיר סטר

נגד

המשיבה: מדינת ישראל

בקשת רשות לערער על פסק הדין של בית המשפט המחוזי
בתל אביב-יפו (כבוד השופטת נ' תבור) בעפמ"ק 2235-07-25
מיום 15.10.2025

תאריך ישיבה: ט"ז סיון תשפ"ו (01 יוני 2026)

בשם המבקש: בעצמו

בשם המשיבים: עו"ד ענת פרולינגר

פסק-דין

השופט חאלד כבוב:

האם נאשם שחנה את רכבו בתחום תחנת אוטובוס ביום המנוחה רשאי להוכיח, כטענת הגנה בהליך הפלילי, כי היה על רשות התימור המקומית להציב באותה תחנה תמרור המתיר את החניה באותה עת, וזאת בהתאם לסעיף 1א70 לפקודת התעבורה [נוסח חדש] (להלן: פקודת התעבורה או הפקודה)?

זוהי השאלה המתעוררת בבקשה שלפני למתן רשות לערער על פסק הדין של בית המשפט המחוזי בתל אביב-יפו (כבוד השופטת נ' תבור) בעפמ"ק 2235-07-25 מיום 15.10.2025. בגדרו, נדחה ערעור המבקש על הכרעת הדין וכן על גזר הדין של בית המשפט לעניינים מקומיים בתל אביב-יפו (כבוד השופטת נ' בליקשטיין שחורי) בח"נ 49776-08-24 מהימים 26.06.2025 ו-30.06.2025 בהתאמה.

הרקע והבקשה

1. העובדות שבמוקד הבקשה אינן שנויות במחלוקת. לחובת המבקש נרשמה הודעת תשלום קנס בסך של 250 ש"ח מכוח הוראות סעיף 6(ד)(12) לחוק העזר לתל-אביב-יפו (העמדת רכב וחנייתו), התשמ"ד-1983. וזאת, בגין כך שבבוקר יום שבת,

30.03.2024, חנה את רכבו בתחום תחנת אוטובוס בשדרות רוטשילד בתל-אביב-יפו, שסומנה בתמרור ובאבני שפה בצבע אדום-צהוב (להלן: התחנה או תחנת האוטובוס).

2. דעתו של המבקש לא נחה והוא ביקש, כזכותו, להישפט. במהלך המשפט, המבקש הודה כי חנה את רכבו בתחום תחנת האוטובוס, אולם לטענתו החניה בתחום התחנה הייתה מותרת באותו מועד, יום שבת, בהיותו יום המנוחה; והפנה בהקשר זה לסעיף 1א70 לפקודת התעבורה, שכותרתו "חניה בתחנת אוטובוס בימי מנוחה", אשר קובע כך:

"1א70. (א) רשות תימרור מקומית תציב, בתחום תחנת אוטובוס, תמרור הקובע כי ניתן להחנות או להעמיד רכב פרטי בתחום תחנת האוטובוס, משעה 20:00 בערב יום מנוחה ועד שעה 16:00 ביום המנוחה; בסעיף זה, "ימי מנוחה" – כמשמעותם בסעיף 18א(א) לפקודת סדרי השלטון והמשפט, התש"ח-1948.

(ב) על אף הוראות סעיף קטן (א), לא יוצב תמרור כאמור באותו סעיף קטן –

(1) בדרך שאינה דרך עירונית;

(2) בנתיב הנסיעה בדרך, למעט בנתיב שבו הותרה החניה לפני תחום תחנת האוטובוס ואחריו;

(3) בנתיב שיועד לתחבורה ציבורית;

(4) במסוף לתחבורה ציבורית;

(5) בתחום תחנת אוטובוס המשמשת קו שירות לאוטובוס שלפי תנאי רישיונו פועל גם ביום מנוחה".

המבקש הטעים כי סעיף זה קובע, שהרשות "תציב" תמרור המתיר חניה בתחום תחנת אוטובוס בימי המנוחה; אלא אם התקיים אחד מחמישה מצבים המפורטים בסעיף קטן (ב). לשיטת המבקש, מצבים אלו, כולם, לא התקיימו בתחנת האוטובוס שבה חנה, ולכן היה על המשיבה להציב תמרור המתיר את החניה בה בימי המנוחה, ואין במחדלה של הרשות כדי להצדיק את הרשעתו בעבירה. בהקשר זה, המבקש אף העלה טענה להגנה מן הצדק, שכן המשיבה, לטענתו, סטתה ממדיניות אי-האכיפה שעליה הצהירה בעבר

בפני בית משפט זה, במסגרת הדיון ברע"פ 7451/07 אהרונוביץ' נ' מדינת ישראל (02.06.2008) (להלן: עניין אהרונוביץ').

3. בתום ניהול הליך הוכחות מצא בית המשפט לעניינים מקומיים להרשיע את המבקש במיוחס לו. נקבע, בעיקרו של דבר, כי טענת המבקש למחדל מצד העירייה באי-הצבת תמרור המתיר את החניה בתחנה ביום המנוחה, בהיותה שאלה עקרונית-רוחבית, מקומה להתברר בפני בית המשפט לעניינים מינהליים. כן נדחתה טענת המבקש להגנה מן הצדק. בהקשר זה התקבלה עמדת המשיבה לפיה מדיניות האכיפה עודכנה מאז עניין אהרונוביץ', וכיום מתבצעת אכיפה בתחנות אוטובוס שבהן לא הוצבו תמרורים המתירים את החניה בימי המנוחה. אי לכך, נגזר על המבקש קנס בסך של 600 ש"ח לצד חיובו בהוצאות המשיבה בסך של 100 ש"ח.

4. המבקש לא אמר נואש, והגיש ערעור לבית המשפט המחוזי. ברם, ערעורו של המבקש – נדחה. בפסק הדין בערעור נקבע, בין היתר, כי אין מקום לאפשר 'תקיפה עקיפה' של שיקול הדעת שהפעילה המשיבה, כשהחליטה שלא להציב תמרור המתיר חניה בתחנה בימי המנוחה, בגדרי ההליך הפלילי. הובהר, כי בבסיס טענת המבקש, דרישתו שהעירייה תוכיח שהתחנה הפרטנית שבה הוא חנה היא כזו שבה לא קיימת חובה להציב תמרור המתיר את החניה ביום המנוחה. ואולם, "לבדיקה כזו אין הצדקה במסגרת ניהול הליך בבית המשפט לעניינים מקומיים. [...] " (שם, פסקה 26). כן צוין כי לעירייה שיקול דעת רחב בנדון. לבסוף, נקבע כי לא הונחה תשתית ראיתית לטענת המבקש לאכיפה בררנית. בהתאם, בית משפט קמא אף לא מצא להתערב בגזר הדין שניתן בעניינו של המבקש.

5. המבקש מיאן להשלים עם פסק הדין בערעור ומכאן הבקשה שלפניי, בגדרה חזר, בעיקרם של דברים, על טענותיו כפי שנטענו בערכאות מטה. לשיטתו, המשיבה הייתה צריכה להוכיח, מעבר לכל ספק סביר, כי התקיים לפחות אחד מהמצבים המפורטים בסעיף 1א70(ב) לפקודה, על מנת להצדיק את העובדה שלא הוצב בתחנה תמרור המתיר את החניה במקום ביום המנוחה. מכל מקום נטען, כי אף אם הנטל היה על המבקש להוכיח שלא התקיימו מצבים אלו, הרי שהמבקש עמד בנטל להראות, באופן פוזיטיבי, כי לא התקיים אף לא אחד מהמצבים הנקובים בסעיף 1א70(ב) לפקודה. בהתאם, כך נטען, אין מקום לקבוע כי המבקש ביצע עבירה פלילית רק מאחר שהמשיבה לא ביצעה את המוטל עליה בהתאם לדין.

6. המשיבה, בתשובתה, סמכה את ידיה על פסק הדין של בית המשפט המחוזי, וטענה כי הבקשה אינה עומדת באמות המידה למתן רשות ערעור ב'גלגול שלישי'. לשיטתה, הוראת סעיף 1א70 לפקודה הינה ברורה ומפורשת, ומכאן שהסוגיה הוסדרה במפורש בחוק ולא מתעוררת שאלה משפטית מיוחדת לגביה. כן נטען, כי דין הבקשה להידחות אף לגופה, שכן אין לאפשר למבקש לתקוף את העובדה שלא הוצב תמורר המתיר חניה בתחנה ביום המנוחה בדרך של 'תקיפה עקיפה'. לגישת המשיבה, דרך המלך לבירור טענות המבקש נגד אי-הצבת התמורר בתחנה הפרטנית בה חנה, היא בעתירה מינהלית שתוגש לבית המשפט לעניינים מינהליים. מכל מקום, המשיבה סמכה ידיה על קביעת בית המשפט המחוזי שלפיה גם אם המשיבה הייתה מחויבת להציב תמורר המתיר את החניה בתחנה, הרי שכל עוד התמורר לא הוצב בפועל, החניה במקום מהווה עבירה.

7. המבקש, בתגובתו לתשובת המשיבה, טען כי שיקול הדעת הנתון לרשות ביחס להצבת תמורר המתיר חניה הוא "טכני" גרידא. כך, היעדר התמורר אינו יכול לבסס, כשלעצמו, את המסקנה העובדתית כי חל איסור חניה. בנוסף, הודגש כי לא קיימת היתכנות מעשית ל'תקיפה ישירה' ביחס להימנעות המשיבה מהצבת תמורר בהתאם לחובתה מכוח סעיף 1א70 לפקודה, מאחר שמשמעות הדבר היא כי האזרח יידרש להגיש עתירה מינהלית פרטנית ביחס לכ-1,500 תחנות האוטובוס בעיר; ומכאן ש'תקיפה עקיפה' מהווה הדרך הראויה לבירור טענה זו, במסגרת ההליך הפלילי גופו.

8. ביום 08.02.2026 הגיש המבקש, בגדרי ההליך דנן, בקשה לתיקון גזר הדין שהושת עליו, כך שתבוטל הרשעתו ויופחת הקנס שהוטל עליו. זאת, משנכנס לתוקפו חוק הפרות תעבורה מינהליות, התשפ"ד-2024 (להלן: חוק הפרות תעבורה). לשיטת המבקש, חל בעניינו סעיף 5(א) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: חוק העונשין), שכן מדובר בחיקוק מקל הקובע הפרה מינהלית על יסודות העבירה בה הורשע, לצד קנס קבוע בסך של 250 ש"ח, בהתאם לתקנה 72(א)(12) לתקנות התעבורה, התשכ"א-1961 (להלן: תקנות התעבורה) (המופיעה בשורה 120 בסעיף 2 לתוספת הראשונה לחוק). בהמשך, ביום 15.03.2026 הגיש המבקש בקשה להוספת טיעון בנדון.

9. בדיון שנערך לפניי ביום 01.06.2026 חזר המבקש על טענותיו, תוך שהדגיש כי תקנה 22(א) לתקנות התעבורה מאפשרת לנאשם להוכיח שהצבת תמורר, או במקרה דנן אי-הצבתו, נעשתה שלא כדין. בנוסף, חזר המבקש על עמדתו לפיה אין אפשרות מעשית לתקוף את התנהלות המשיבה בענייניו ב'תקיפה ישירה'. מנגד, טענה באת-כוח המשיבה כי אין מקום לבחון את שיקול דעת רשות התמורר ביחס לאי-הצבת התמורר בתחנה

במסגרת של 'תקיפה עקיפה', אלא רק ב'תקיפה ישירה' בפני בית המשפט לעניינים מינהליים.

דיון והכרעה

10. כידוע, רשות ערעור ב'גלגול שלישי' תינתן על-ידי בית משפט זה במקרים המעוררים סוגיה משפטית עקרונית החורגת מעניינו הפרטי של המבקש, או כאשר נגרם אי צדק קיצוני או עיוות דין חמור למבקש (ראו, מיני רבים: רע"פ 70565-11-25 גורן נ' עיריית תל-אביב-יפו, פסקה 5 (23.12.2025)). בענייננו, מתעוררת שאלה משפטית עקרונית ביחס לשאלה אם נאשם יכול להתגונן מפני אישום על חניה בתחנת אוטובוס ביום המנוחה, בטענה שלפיה היה על הרשות להציב תמרור המתיר את החניה במקום במהלך יום זה. בתי המשפט דלמטה קבעו, כל אחד מנימוקיו, כי מקומה של טענה זו להתברר בבית המשפט לעניינים מינהליים, וכי לא ניתן להעלותה כטענת ההגנה בהליך הפלילי. מדובר בשאלה עקרונית המשליכה על כלל משתמשי הדרך המבקשים לעשות שימוש בתחנות אוטובוס ביום המנוחה. לפיכך, מצאתי להיעתר לבקשה לרשות ערעור. בהתאם המבקש יכולה להלן – המערער. אקדים ואציין, כי לאחר שעיינתי בכתובים ושמעתי את טענות הצדדים בדיון שנערך בפניי, באתי לכלל מסקנה כי דין הערעור להתקבל.

להלן אפרט את טעמי.

האם היה מקום להידרש לחוקיות אי-הצבת התמרור לפי סעיף 1א70(א) לפקודה?

11. כאמור, בבסיס הבקשה לרשות ערעור הטענה לפיה בהתאם לסעיף 1א70(א) לפקודה, היה על המשיבה להציב תמרור המתיר את החניה בתחום התחנה ביום המנוחה, וזאת מאחר שלא התקיים אף אחד מהחריגים הקבועים בסעיף 70א(ב)1 לפקודה. טענה זו לא הוכרעה לגופה בערכאות קמא, והמערער הופנה להעלות את טענותיו בנדון בפני בית המשפט לעניינים מינהליים. זאת, תוך שנקבע, כי אין מקום לברר את השאלה אם הרשות מחויבת להציב תמרור כאמור ב'תקיפה עקיפה' בגדרי ההליך הפלילי, אלא רק ב'תקיפה ישירה' בגדרי הליך מינהלי. בשלב זה מצאתי להתעכב, קמעא, על הטעמים שהובילו את הערכאות קמא למסקנה זו.

בית המשפט לעניינים מקומיים קבע, כי השאלה שאותה ביקש להעלות המערער היא שאלה "רוחבית", "עקרונית" – ולכן מן הראוי שהיא תתברר בבית המשפט לעניינים מינהליים ולא אגב דיון בדו"ח חניה ספציפי. ובלשונו:

"בסופו של דבר, אין כאן טענה קונקרטית לגבי התמרור של התחנה, אלא, השאלה המתעוררת היא רוחבית: האם הרשות מחויבת להציב תמרור המתיר חניה בשבת בתחנת האוטובוס, מקום שבו תחנת אוטובוס מוקמה על נתיב תחבורה ציבורית שפעיל או שאינו פעיל בשבת, או שמשמש או שאינו משמש כקו שירות, וכך מקים או לא מקים את החריגים הקבועים בסעיפים 1א70(ב)(3) ו-1א70(ב)(5) לפקודת התעבורה. אלו טענות היורדות לשורש שיקול הדעת של הרשות בסוגיה של הפעלת הקווים הפועלים על ידה בשבת, ולכן, לטעמי, לא ניתן למצות אותן במסגרת הליך זה באמצעות עקיפה. ואבהיר: הדיון בבית המשפט לעניינים מקומיים עוסק בדוח ספציפי שנרשם לחובתו של הנאשם כאשר בחר לחנות בניגוד לתמרור ברור שסימן את המקום כתחנת אוטובוס. אינני סבורה כי ניתן או כי ראוי לברר שאלות עקרוניות באשר למדיניות התמרור של הרשות ועמידתה בהוראות שנבקעו בפקודת התעבורה ובהתחייבויותיה בדיונים בכנסת, אגב דוח ספציפי זה" (שם, פסקה 39).

לעומת זאת, בית המשפט המחוזי קבע כי אין מקום לברר את השאלה שאותה העלה המערער בגדרי ההליך הפלילי, אך מהטעם ההפוך. לדבריו:

"עניינו של המערער אינו מעלה ענין עקרוני ורחב שצף מתוך המקרה הפרטי שלו. המערער לא הציג נתון לפיו העיריה לא שמה בכלל תמרורים בניגוד להוראות החוק. הוא לא טוען שהחלטת העיריה איפה לשים תמרורים ואיפה לא היא החלטה נגועה במניעים זרים או בשיקולים בלתי ענייניים והוא לא מראה שההחלטה מפלה בין שווים. כל הדיון כולו מוקדש לעניינו הפרטי של המערער. הוא מבקש שהעיריה תוכיח במקרה הפרטי שלו [שהחלטתה] שלא לבחור את התחנה הזו כמתאימה היא החלטה שיש לבטל. לבדיקה כזו אין הצדקה במסגרת ניהול הליך בבית המשפט לעניינים מקומיים. [...]" (שם, פסקה 26).

12. כפי שיוסבר מיד, לעמדת, הדיון בשאלה אם נכון היה לאפשר למערער לפעול בדרך של תקיפה עקיפה במקרה דנן 'מפספס את הנקודה'. שכן, כאשר נאשם טוען כי הצבת תמרור – או אי-הצבתו – נעשתה בניגוד לדין, אין מדובר בתקיפה עקיפה אלא בטענת הגנה טובה במסגרת ההליך הפלילי, וזאת בהתאם לתקנה 22(א) לתקנות התעבורה הקובעת כי "עובר דרך חייב לקיים את ההוראות הניתנות בתמרור, אולם תהיה הגנה טובה לנאשם אם יוכיח שהתמרור הוצב, סומן או נקבע שלא כדיון". הנה כי כן, כאשר המערער טוען כי בהתאם לדין הרשות הייתה מחויבת להציב תמרור המתיר חניה בתחנה ביום המנוחה, משמעות טענתו הייתה כי העובדה שהוצב תמרור האוסר את החניה בתחנה, מבלי שהוצב תמרור המתיר בה את החניה ביום המנוחה, מנוגדת לדין.

13. בתי המשפט דלמטה הוסיפו וקבעו כי גם אם הרשות הייתה מחויבת להציב את התמרור, כטענת המערער, הדבר לא היה שולל את פליליות החניה בתחום התחנה כל עוד תמרור כאמור לא הוצב בפועל. ובמילים אחרות: התמרור המתיר את החניה בתחנת אוטובוס ביום המנוחה הוא קונסטיטוטיבי, ובהיעדר תמרור המתיר בפועל את החניה בתחנה, קיים איסור לחנות בתחומה (פסקה 32 להכרעת דינו של בית המשפט לעניינים מקומיים; פסקה 24 לפסק דינו של בית המשפט המחוזי). בהקשר זה הפנה בית המשפט המחוזי לעניין אהרונוביץ', שם נקבע כי תכלית ההסדרים שבתקנות התעבורה ובחוקי העזר "מחייבת מתן משמעות ברורה לסימנים ותמרורים שנקבעו, מבלי להותיר שיקול דעת למשתמשים בדרך לנהוג לפי הבנתם" (שם, פסקה 8).

14. ואולם, לגישתי, אין הנדון דומה לראיה. כך, בעניין אהרונוביץ' נקבע בבית המשפט המחוזי כי האיסור על חניה בתחנת אוטובוס אינו חל בשעות שבהן לא קיימת במקום תנועת אוטובוסים. זאת, בהתבסס על ההנחה שלפיה תכלית האיסור על חניה בתחום תחנת אוטובוס היא "הבטחת שלומם של ציבור המשתמשים בשירותי התחבורה הציבורית בתחנת האוטובוס הנדונה, כמו גם שמירת תנועה בטוחה של האוטובוסים" (כמצוטט שם, פסקה 2). קביעה זו נהפכה בהליך בבית המשפט העליון, ונקבע, בהרכב שלושה, כי משעה שקיים בחוק איסור על חניה בתחום תחנת אוטובוס ללא מגבלת שעות, לא ניתן לאפשר לאזרח להחליט, על דעת עצמו, כי תכלית החוק אינה מוגשמת בשעות מסוימות. זהו ההקשר שלאורו יש לקרוא את קביעת בית משפט זה, תוך הפניה לדבריה של השופטת ט' שטרסברג-כהן ברע"פ 1555/00 בן שלמה נ' מדינת ישראל (29.02.2000), לפיהם "האינטרס הציבורי מחייב שלא להשאיר בידי נהגים שיקול דעת במקום בו נקבעו סימנים ותמרורים מחייבים כחוק" (שם, פסקה 8; ההדגשה נוספה – ח' כ'). אכן, מקום בו נקבעו סימנים ותמרורים מחייבים כחוק, אין להפקיד בידי הנהג את שיקול הדעת אם לציית לתמרור. ואולם, בענייננו, זו בדיוק הייתה השאלה: האם הימנעות הרשות מהצבת תמרור המתיר את החניה בתחנה ביום המנוחה הייתה כחוק, או שמא הרשות הפרה את הדין כאשר נמנעה מהצבת תמרור כאמור בניגוד לסעיף 1א70 לפקודה?

15. זאת ועוד. מקביעת הערכאות קמא עולה, למעשה, כי גם אילו לא הייתה כל מחלוקת על כך שלא התקיים ולו אחד מהמצבים המפורטים בסעיף 1א70(ב) לפקודה, וכי לא היה כל טעם ענייני לאי-הצבת תמרור המתיר את החניה ביום המנוחה, עדיין החניה במקום הייתה אסורה ולנאשם לא הייתה עומדת כל טענת הגנה. דא עקא, שקשה להלום מצב שבו רשות תפר את הוראתו המפורשת של המחוקק בידועין (כזכור, המחוקק קבע כי הרשות "תציב" את התמרור), ותבקש 'ליהנות' מהפרת הדין בדרך של גביית קנסות.

16. ייאמר מיד, כי סעיף 1א70 הנ"ל, שנוסף לפקודה בשנת 2009 במסגרת תיקון מס' 92, נחקק בעקבות פסק הדין שניתן בעניין אהרונוביץ'. תכליתו הייתה "לאפשר חניית רכב פרטי או העמדתו בתחום תחנת אוטובוס בימי מנוחה, שבהם רוב האוטובוסים אינם פועלים, וכך להקל את מצוקת החניה, במיוחד בערים הגדולות, ללא הפרעה לתחבורה הציבורית"; בעוד שהמצבים המנויים בסעיף קטן (ב) לא-הצבת תמרור המתיר חניה נועדו "להבטיח שמירה על פעולתם הסדירה, היעילה והבטוחה של אוטובוסים, ולמנוע פגיעה בבטיחות הנוסעים ועוברי אורח" (דברי ההסבר להצעת חוק לתיקון פקודת התעבורה (מס' 92) (חניה בתחנת אוטובוס בימי מנוחה), התשס"ט-2009, ה"ח 277, 102). מן האמור עולה כי המחוקק שאף למנוע מצב שבו תחום תחנות האוטובוס נותר "לא מנוצל" במהלך ימי המנוחה, כאשר תשתית זו אינה בשימוש עת שהתחנות עצמן אינן פעילות. לצורך כך, המחוקק ציווה על הרשות להציב בתחום תחנות האוטובוס תמרור הקובע כי ניתן להחנות או להעמיד רכב פרטי בתחום תחנת האוטובוס, משעה 20:00 בערב יום מנוחה ועד שעה 16:00 ביום המנוחה. הנה כי כן, המערער לא ביקש להפעיל שיקול דעת באשר לשאלה אם לציית לתמרור שהוצב כדין; אלא טענתו הייתה כי הוא נמנע מציות לתמרור האוסר את החניה בתחנה (גם ביום המנוחה), מאחר שהדין מחייב את הרשות להציב במקום תמרור המתיר את החניה בתחנה ביום המנוחה.

17. עם זאת, כבר בשלב זה אסיר מהדרך את טענת המערער הסבור כי המשיבה הייתה צריכה להוכיח שלא התקיימו המצבים שבסעיף 1א70 (ב) לפקודה, מעבר לכל ספק סביר, לצורך הרשעתו בהליך הפלילי. טענה זו תלויה על בלימה. משעה שהוצב תמרור המסדיר את השימוש בדרך, הנאשם הוא זה שצריך להוכיח כי התמרור הוצב, או שלא הוצב, בניגוד לדין. ברי כי אין מקום לדרוש מהרשות, בכל מקרה ומקרה, להוכיח כי הצבת תמרור מסוים, או אי-הצבת תמרור אחר, נעשתה כדין. דרישה שכזו מנוגדת להוראת תקנה 22(א) לתקנות התעבורה, הדורשת מהנאשם להוכיח את אי-חוקיות התמרור לצורך הגנתו, והיא אף לא עולה בקנה אחד עם חזקת התקינות המינהלית (רע"פ 3791/13 פטל נ' מדינת ישראל, פסקה 12 (30.07.2013)).

18. סיכומה של נקודה זו הוא כדלהלן: כאשר נאשם עומד לדין בגין חניית רכבו בתחום תחנת אוטובוס ביום המנוחה, תהא זו "הגנה טובה", כלשון תקנה 22(א) לתקנות התעבורה, מפני הרשעתו בהליך פלילי, אם הוא יצליח להוכיח שהרשות הייתה מחויבת להציב בתחנת האוטובוס תמרור המתיר את החניה בה ביום המנוחה. נטל ההוכחה בעניין זה רובץ על כתפיו של הנאשם. לפיכך, לא די בהעלאת טענה בדבר החובה הכללית המוטלת על רשות התימרור לפי סעיף 1א70 לפקודת התעבורה, אלא שהנאשם נדרש להראות כי לא התקיימו החריגים המפורטים בסעיף קטן (ב), אשר בהתקיימם רשות

תימרוור מקומית אינה מחויבת להציב את התמרוור. מטבע הדברים, מצופה כי הרשות תנמק את עמדתה בדבר אי-הצבת התמרוור בקיומו של אחד (או יותר) מהמצבים המפורטים בסעיף קטן (ב), ואז עובר הנטל לכתפיו של הנאשם להראות שמצבים אלו לא מתקיימים בתחנה שבה הוא חנה.

האם אי-הצבת התמרוור בענייננו נעשתה כדין?

19. כאמור, סעיף 1א70 לפקודת התעבורה קובע כי, ככלל, נדרש להציב תמרוור המתיר את החניה בתחנת אוטובוס בימי מנוחה, אך קיימים מצבים מסוימים המנויים בסעיף קטן (ב) שבהם לא נדרש להציב את התמרוור. המערער טען בבית המשפט לעניינים מקומיים כי בענייננו לא מתקיים אף אחד מהמצבים המפורטים בסעיף קטן (ב) הנ"ל. מנגד, המשיבה טענה כי בתחנת האוטובוס שבה חנה המערער מתקיימים שניים מהמצבים שבהם הרשות לא מחויבת להציב תמרוור (סעיפים קטנים (3) ו-(5)). לגישתה, התחנה מצויה על נתיב שיועד לתחבורה ציבורית, והתחנה משמשת קו שירות לאוטובוס שלפי תנאי רישיונו פועל גם ביום המנוחה.

20. הקושי בטענה הראשונה הוא שכפי שציין בית המשפט לעניינים מקומיים, הפקחית מטעם המשיבה אישרה בחקירתה הנגדית כי במהלך יום המנוחה החניה מותרת לפני ואחרי התחנה (ראו: פסקה 20 להכרעת הדין). הנה כי כן, משאין חולק כי החניה ביתר הנתיב מותרת ביום המנוחה, ספק אם ניתן לומר שמדובר בתחנה המצויה בנתיב שיועד לתחבורה ציבורית ביום המנוחה.

21. ומכאן לטענתה העיקרית של המשיבה, לפיה הטעם לכך שלא הוצב תמרוור המתיר חניה בתחנה הוא שמדובר בתחנה המשמשת קו שירות לאוטובוס שלפי תנאי רישיונו פועל גם ביום מנוחה (מצב המנוי בסעיף 1א70(ב)(5) לפקודה). לעניין זה נטען, כי קווי 'נעים בסופ"ש' עושים שימוש בתחנה, ומשכך אין מקום להתיר לרכבים פרטיים לחנות בתחנה ביום המנוחה. מנגד, המערער טען כי קווי 'נעים בסופ"ש' לא יכולים להוות "קו שירות לאוטובוס שלפי תנאי רישיונו פועל גם ביום מנוחה" כהגדרתו בפקודת התעבורה. לעניין זה הפנה המערער לפסק הדין שניתן בעת"מ (מינהליים ת"א 3282-08-19 אריאל נ' שר התחבורה (26.03.2020) (להלן: עניין אריאל), שם נקבע כי שירותי הסעה דומים שניתנו על-ידי עיריית רמת גן אינם מוגדרים כ'קו שירות' אלא כ'הסעה מיוחדת'.

22. גם בסוגיה זו קיימת שאלה ראויה לבירור. לעניין זה, די בכך שאציין כי בעניין אריאל נקבע שקווים דומים המופעלים על-ידי עיריית רמת גן מסווגים כ'הסעה מיוחדת'.

בהתאם, העותרים דשם טענו כי אם מדובר ב'הסעה מיוחדת', הרי שלקווים אלו אסור לעשות שימוש בתחנות האוטובוס, מאחר שעצירה בהן מותרת רק ל'קו שירות'. ואכן, מעיון בתגובת משיבים 1–2 דשם, שר התחבורה ומשרד התחבורה, שיוצגו על-ידי באי-כוחם מפרקליטות מחוז ת"א אזרחי נטען באופן דומה לעמדתו של המערער דכאן, קרי – כי סעיף 1א70 מקים חובה להציב במקום תמרור המתיר את החניה ביום המנוחה בתחנות האוטובוס שבהן נעשה שימוש על-ידי ההסעות שהעירייה מפעילה בשבת כ'הסעה מיוחדת'. וכה היו דבריהם:

"עוד יודגש, כי סעיף 1א70 קובע ש'רשות מקומית תציב... תמרור הקובע כי ניתן להחנות או להעמיד רכב פרטי בתחום תחנת האוטובוס...'. דהיינו, לשון הסעיף מלמדת על כך שהצבת תמרור המתיר עצירה וחניה בתחום תחנות האוטובוס ביומי מנוחה, היא חובה של הרשות המקומית ולמעשה תמרור כאמור אמור להיות מוצג בתחנות [קרי – בתחנות שבהן קיים שירות הסעות דומה ל'נעים בסופ"ש' – ח' כ']. משכך, וככל שטרם הוצב תמרור שכזה בתחנות בהן עוצרות ההסעות מושא העתירה, וכאשר לשון התקנות [צ"ל הפקודה – ח' כ'] מלמדת על חובה להציבו, דומה כי לכל היותר מדובר בעניין טכני וזמני, ולא מהותי".

23. מכל מקום, בענייננו, טענת ההגנה שהעלה המערער כלל לא נבחנה, לגופה, משעה שנקבע כי המקום להעלותה הוא בבית המשפט לעניינים מינהליים. ואולם, משעה שקבעתי כי טענת המערער הייתה ראויה להתברר כטענת הגנה בהליך הפלילי, מצאתי להורות על השבת הדיון בתיק לבית המשפט לעניינים מקומיים, על מנת שיכריע לגופה בשאלה אם היה על המשיבה להציב בתחנה תמרור המתיר את החניה ביום המנוחה. ודוק: קביעות בית המשפט לעניינים מקומיים בסוגיה זו, לכאן או לכאן, יהיו תחומות לפריזמה של טענת הגנה המועלית בהליך פלילי בהתאם לתקנה 22(א) לתקנות התעבורה. מאליו מובן כי הקביעות שייקבעו בהליך דנן בגררא תהיינה אך ורק "לצורך אותו עניין" (סעיף 76 לחוק בתי המשפט [נוסח משולב], התשמ"ד-1984; ע"א 993/19 פלוני נ' מדינת ישראל – משרד הביטחון, פסקה 40 (05.07.2022) והאסמכתאות שם) ולא יהיה בהן כדי להקים מעשה בית דין או לשלול את האפשרות לתקוף את התנהלות המשיבה בהליך מינהלי, ככל שמאן שהוא יבקש לעשות כן (בג"ץ 1214/97 חלמיש נ' בית הדין הארצי לעבודה, פ"ד נג(2) 647, 656–657 (1999)).

24. סוף דבר: הבקשה לרשות ערעור מתקבלת והערעור מתקבל לגופו. בהתאם, פסקי הדין של הערכאות דלמטה – מבוטלים בזאת; ואני מורה על השבת הדיון בתיק לבית המשפט לעניינים מקומיים, על מנת שידון בשאלה אם היה על המשיבה להציב

בתחנה תמרור המתיר את החניה בה ביום המנוחה בהתאם להוראת סעיף 1א70 לפקודה.
בהינתן התוצאה שאליה הגעתי, מתייחר הצורך להידרש לבקשת המערער לתיקון גזר
הדין, או לבקשתו להוספת טיעון שהוגשה ביום 02.06.2025.

ניתן היום, ט"ו תמוז תשפ"ו (30 יוני 2026).

חאלד כבוב
שופט